






## نقش واسطه‌ای مؤلفه‌های افق ازدواج در رابطه بین سبک‌های دل‌بستگی با نگرش نسبت به ازدواج

کارشناسی ارشد مشاوره خانواده، واحد تنکابن، دانشگاه آزاد اسلامی، تنکابن، ایران  
دانشیار گروه روانشناسی، واحد تنکابن، دانشگاه آزاد اسلامی، تنکابن، ایران  
دانشیار گروه روانشناسی، واحد تنکابن، دانشگاه آزاد اسلامی، تنکابن، ایران

حوری دیانی دردشتی\* 

محمدرضا زربخش بحری 

رضا منظری توکلی 

hooridayani@gmail.com

ایمیل نویسنده مسئول:

پذیرش: ۱۴۰۲/۰۸/۱۳

دریافت: ۱۴۰۱/۰۳/۲۷

فصلنامه علمی پژوهشی  
خانواده درمانی کاربردی

شاپا (الکترونیکی) ۲۷۱۷-۲۴۳۰  
<http://aftj.ir>

دوره ۴ | شماره ۴ | پیاپی ۱۸ | ۲۰۳-۲۲۴  
پاییز ۱۴۰۲

نوع مقاله: پژوهشی

به این مقاله به شکل زیر استناد کنید:  
درون متن:

(دیانی دردشتی و همکاران، ۱۴۰۲)

در فهرست منابع:

دیانی دردشتی، حوری، زربخش بحری،  
محمدرضا، و منظری توکلی، رضا. (۱۴۰۲).  
نقش واسطه‌ای مؤلفه‌های افق ازدواج در رابطه  
بین سبک‌های دل‌بستگی با نگرش نسبت به  
ازدواج. *خانواده درمانی کاربردی*. ۴(۴)، ۲۲۴-  
۲۰۳.

چکیده

**هدف:** هدف پژوهش حاضر تعیین نقش واسطه‌ای مؤلفه‌های افق ازدواج در رابطه بین سبک‌های دل‌بستگی با نگرش نسبت به ازدواج بود. **روش پژوهش:** این پژوهش از نوع توصیفی-همبستگی بود. جامعه پژوهش شامل دختران مجرد اصفهان بود که در طی یک فراخوان در فضای مجازی با توجه به هدف تحقیق تعداد ۲۶۵ نفر اعلام آمادگی کردند و سپس لینک پرسشنامه‌های سبک‌های دل‌بستگی بزرگسال کولینز و رید (۱۹۹۰)، نگرش و انتظارات از ازدواج براتن و روزن (۲۰۱۲)، اهمیت ازدواج بلت (۲۰۱۶)، سن مورد انتظار ازدواج ویلویچی (۲۰۱۴) و آمادگی ازدواج جانسون، اندرسون و استیث (۲۰۱۱) برای آن‌ها ارسال شد و نهایتاً داده‌های ۲۵۰ نفر به عنوان نمونه نهایی با استفاده از ضریب همبستگی و تحلیل مسیر با نرم افزار AMOS-24 و SPSS-26 تحلیل شد. یافته‌ها: الگوی معادلات ساختاری پژوهش از برازش مطلوبی برخوردار بود. نتایج نشان داد که سبک دل‌بستگی ایمن ( $P=0/05$ ,  $\beta=-0/231$ ) اهمیت ازدواج ( $P=0/05$ ,  $\beta=0/350$ )، آمادگی ازدواج ( $P=0/05$ ,  $\beta=0/373$ ) و زمان‌بندی ازدواج ( $P=0/05$ ,  $\beta=0/281$ ) و سبک دل‌بستگی اجتنابی ( $P=0/05$ ,  $\beta=-0/202$ ) و ناایمن ( $P=0/05$ ,  $\beta=-0/140$ ) با نگرش به ازدواج دختران رابطه معناداری دارند. **نتیجه‌گیری:** شکل‌گیری سبک دل‌بستگی ایمن همراه با یک فرآیند شناختی مبنی بر آماده بودن برای ازدواج، بر ایجاد نگرش مثبت به ازدواج در دختران مؤثر بوده و به همین ترتیب الگوهای ناسالم دل‌بستگی بر فرآیندهای شناختی مؤثر بر ازدواج و نگرش به آن تأثیر منفی دارد.

**کلیدواژه‌ها:** سبک‌های دل‌بستگی، نگرش نسبت به ازدواج، مؤلفه‌های افق ازدواج.

## مقدمه

ازدواج مهم‌ترین تجربه انسان در گذر از مرحله نوجوانی به بزرگسالی است (ویلوبی، ۲۰۱۰)؛ ازدواج تعهدی با عشق و مسئولیت برای صلح، شادی و توسعه روابط خانوادگی قوی است. یکی از مهم‌ترین روابط بین مرد و زن، ازدواج است که شامل تعهد عاطفی و قانونی است که در زندگی هر فرد بالغ بسیار بااهمیت است. علاوه بر این، انتخاب یک شریک و ورود به یک زندگی زناشویی، یک نقطه عطف و موفقیت شخصی است (روا، ۲۰۱۷). ازدواج ارتباطی است که دارای ویژگی‌های بی‌نظیر و گسترده‌ای است، ارتباطی که دارای ابعاد زیستی، عاطفی، روانی، اقتصادی و اجتماعی است (پارساکیا، رستمی و سعادت، ۲۰۲۳).

ازدواج یکی از انتخاب‌های مهم و سرنوشت‌ساز هر فرد است. این انتخاب یکی از مراحل و فرآیندهای رشد محسوب می‌شود که در تکامل ابعاد درونی و شخصیتی انسان مهم است (آدامسزیک، ۲۰۱۷). افراد برای ازدواج کارکردها و فواید متعددی قائل هستند که بیانگر جایگاه و ارزش ازدواج در افراد بوده و تمایل به ازدواج با هدف دستیابی به این کارکردها همچنان ادامه دارد (گلستانی بخت، ۱۳۹۵). وضعیت ساختاری و کارکرد خانواده در ایران در حال تغییر است. از جمله تغییرات مهم افزایش سن ازدواج است (انتظاری، غیاثوند و عباسی، ۱۳۹۶). در بررسی علل افزایش سن ازدواج، اثر عوامل نوسازی مانند شهرنشینی، تحصیلات، تغییر نقش‌های جنسیتی و استقلال اقتصادی زنان، تغییرات نگرشی نسبت به ماهیت ازدواج، مدرن شدن اقتصاد و ارتباطات با جنس مخالف قبل از ازدواج، همبستگی و عوامل تأثیرگذار بر انتخاب‌های فردی تبیین شده‌اند (مالهوترا و تیسوی، ۱۹۹۶). آروکو و کمپ داش (۲۰۲۰)، نشان دادند که سطح تحصیلات و نگرش مذهبی افراد با نگرش افراد نسبت به ازدواج و تأخیر در آن ارتباط دارد. با توجه به اینکه روند تشکیل خانواده در حال تغییر است، پژوهش در مورد نگرش جوانان به ازدواج به یکی از زمینه‌های مهم پژوهش و دانش خانواده تبدیل شده است. امروزه، معمولاً ازدواج تا اواخر دهه دوم زندگی یا اوایل دهه سوم به تأخیر می‌افتد (کیدر، ۲۰۰۵)؛ به نقل از برایان، ویلوغبی، کارول، جنیفر، ۲۰۱۲). نهاد ازدواج طی چند دهه گذشته شاهد تغییرات بسیاری مثل افزایش سن ازدواج، افزایش ازدواج‌های غیررسمی بوده است (چرلین، ۲۰۰۵). اکثر افراد آرزو دارند روزی ازدواج کنند، اگرچه انتظارات واقعی از ازدواج، به ویژه مواردی که فرد تمایل به ازدواج دارد، ممکن است با گذشت زمان تغییر کند (آروکو و کمپداس، ۲۰۱۸).

نگرش به ازدواج<sup>۱</sup> از عقیده ذهنی و باورهای فرد در مورد ازدواج که در مراحل اولیه زندگی شکل گرفته و شامل سازه‌های نسبتاً ثابت است (براتن و روزن، ۱۹۹۸، به نقل از ویلوغبی، هال و لوژاک، ۲۰۱۵). بر اساس دیدگاه‌های روانشناسان اجتماعی، نگرش فرد نسبت به یک شیء حاصل تفکر متداوم و برآیند واکنش‌های متقابل فرد با شیء است (ویلوغبی، هال و لوژاک، ۲۰۱۵). نگرش به ازدواج نشان‌دهنده عواطف، تمایلات، پیش فرض‌ها، تخیلات، سوگیری‌ها، ترس‌ها و عقاید افراد در مورد ازدواج است؛ بنابراین، نگرش فرد به ازدواج شیوه فکر و احساس کردن فرد در مورد ازدواج است (میمانی، ۲۰۰۳). نتایج مطالعات باری (۲۰۱۷)، نشان می‌دهد که نگرش نسبت به ازدواج یکی از عوامل مؤثر در ازدواج موفق و یا ناموفق است. ارتباط بین نگرش به ازدواج با رفتار و شناخت فرد در طول جوانی و نوجوانی طی چندین تحقیق بررسی

شده است (ویلوغی و همکاران، ۲۰۲۰). کارامات (۲۰۱۶)، نجارپوریان، سماوی و شفیع‌زاده (۲۰۱۹) و رجیبی، عباسی، سودانی و اصلانی (۲۰۱۶) در پژوهش‌های خود نگرش و انتظار ازدواج را به عنوان شاخص مهم در سلامت ازدواج در نظر گرفته‌اند. همچنین تغییرات سریع اقتصادی-اجتماعی و رشد فناوری به سبب تغییراتی که در سبک زندگی افراد دارد، زمینه تغییر در نگرش فرد نسبت به ازدواج را فراهم می‌نماید (آرمینیا و ترویا، ۲۰۱۷).

نگرش به ازدواج شامل نگرش واقع‌بینانه، بدبینانه، خوش‌بینانه و ایده‌آل‌گرایانه است، جوانانی که نگرش غیرواقع‌بینانه نسبت به همسر خود دارند انتظار دارند که همسر آینده باید به تمام نقص‌ها و ناکامی‌ها جامه عمل بپوشاند (مسعودزاده، صدری دمیرچی و قمری گیوی، ۱۳۹۸). نتایج ریگیو و ویزر (۲۰۰۸)، نشان می‌دهد نگرش خوش‌بینانه با ازدواج موفق و نگرش بدبینانه با ازدواج ناموفق مرتبط است. افراد دارای نگرش مثبت نسبت به ازدواج، ازدواج فعلی یا آینده خود را شاد و موفق می‌دانند، اما افرادی که دارای نگرش منفی هستند، انتظارات مثبت کمتری از ازدواج خود دارند. با توجه به اهمیت مفهوم نگرش به ازدواج و نقش آن در ثبات ازدواج، بررسی و شناسایی عوامل مؤثر بر آن اهمیت ویژه‌ای دارد. عوامل مختلفی بر نگرش افراد به ازدواج مؤثرند که بر اساس نتایج پژوهش هنرور و محمدپور (۱۳۹۹) می‌توان به الگوهای والدگری و شکل‌گیری سبک‌های دلبستگی<sup>۱</sup> اشاره نمود که پیش‌بینی‌های طولی قابل توجهی برای کیفیت رابطه هستند، در نتیجه مطالعه سبک‌های دلبستگی تبدیل به یک تئوری اصلی در پیش‌بینی روابط نزدیک بزرگسالان شده است (میکولینسر و شیور، ۲۰۱۶).

جان بالبی (۱۹۶۹) نخستین نظریه‌پرداز در حوزه دلبستگی، نظریه دلبستگی را این‌گونه بیان می‌کند که سبک‌های دلبستگی به ماهیت رابطه‌ای اشاره می‌کند که میان کودک و مراقب اولیه‌اش شکل می‌گیرد. بر اساس این نظریه اهمیتی که این رابطه برای ایجاد شخصیت و دیدگاه فرد نسبت به دنیا دارد، در خلال تکرار تجربیات وابسته به نمایه دلبستگی کودک و بازنمایی ذهنی او نسبت به خود و دیگران، در او به وجود می‌آید. هنگامی که یک بار این مدل‌ها شکل بگیرد، اگر سیستم دلبستگی فعال شود، این مدل‌ها نیز فعال خواهند شد و رفتار فرد را هدایت خواهند کرد (ماین، کاپلان و کاسیدی، ۱۹۸۵). گمان می‌رود تفاوت در رفتارهای دلبستگی یا سبک دلبستگی افراد، بازتابی از تفاوت در مدل‌های کارکردی زیربنایی آن‌ها باشد (هازان و شیور، ۱۹۸۷). بالبی (۱۹۶۹) برای انواع سبک‌های دلبستگی به سه سبک اشاره دارد: سبک دلبستگی ایمن، اجتنابی و نایمن. ماهیت خود در افراد دلبسته نایمن با خود ارزشمندی اگر-پس مشخص می‌شود. (مثلاً اگر شخصی را که دوست دارم دوست نداشته باشد، پس من هیچ‌چیز نیستم و ارزش ندارم). یک چنین خود (اگر-پس) به طور دفاعی به اتخاذ موضع دفاعی منجر می‌شود. سبک دلبستگی اجتنابی با اتخاذ فاصله هیجانی از دیگران خود را نشان می‌دهد. افرادی که سبک دلبستگی نایمن دارند کارکرد زناشویی ضعیف، ارتباط و حل مسئله ضعیف، انعطاف و اعتماد متقابل پایینی دارند و در موقعیت‌های اضطراب‌آور عزت‌نفس کمی دارند، در نتیجه ضعیف عمل می‌کنند (هدایتی و بگی، ۱۳۹۵). الگوهای فعال درونی ممکن است یکی از مکانیسم‌هایی باشد که از طریق آن نگرش نسبت به صمیمیت انتقال می‌یابد (ریش، جودی و اکلس، ۲۰۰۴). بر اساس نظریه دلبستگی رابطه والدین با مراقبان

اولیه (به‌خصوص مادر) در ایجاد الگوهای فعال درونی نقش دارد (میکولینسر و شیور، ۲۰۰۷)، همچنین بین سبک دلبستگی ایمن با نگرش نسبت به ازدواج رابطه معناداری وجود دارد و از روی نمره سبک دلبستگی می‌توان نگرش نسبت به ازدواج را مورد پیش‌بینی قرارداد (عبدالجبار، پورلنگرودی، مصباح، ۱۳۸۹). کارول، باگر و ویلوغبی (۲۰۰۹)، بر این باورند که مطالعه‌ی نگرش‌ها و احساسات قبل از ازدواج بسیار مهم است، زیرا آن‌ها مبنای انتظارات و توقعات رابطه‌ای را شکل می‌دهند.

کارول و همکاران (۲۰۰۹)، با استفاده از چشم‌انداز چرخه عمر خانواده، نظریه افق ازدواج<sup>۱</sup> را در زمینه آمادگی برای ازدواج فراهم کردند. مفهوم افق ازدواج اشاره به چشم‌انداز یک شخص و یا رویکرد وی به ازدواج در رابطه با وضعیت فعلی‌اش دارد. مفاهیم موجود در ورای افق‌های ازدواج بر "پیش‌بینی" و "برنامه‌ریزی" برای ازدواج تمرکز دارد و نقش مورد انتظار نوبزرگسالان از ازدواج در زندگی را برجسته می‌کند (کارول و همکاران، ۲۰۰۷). بین سبک‌های دلبستگی با ادراک آمادگی ازدواج از مؤلفه‌های افق ازدواج رابطه وجود دارد (شریفی زاده، ۱۳۹۱). تئوری افق ازدواج اساس مطالعات بسیاری در سال‌های اخیر شده است که این موضوع نشان دهنده اهمیت عقاید مربوط به ازدواج بر رشد و توسعه افراد بالغ است. اعتقادات زناشویی نیز به طور مستقیم بر توسعه روابط میان بالغین اثر می‌گذارد. یک مطالعه نشان داده است که نگرش مثبت نسبت به ازدواج بیشتر با افزایش تعهد در روابط عاشقانه همراه است (ویلوغبی، ۲۰۱۴). مطالعه دیگری دریافته است که سن مطلوب ازدواج به سلامت روان و چگونگی ارتباط سن واقعی ازدواج نوبزرگسالان و همسان‌سازی تمایلات در آن‌ها بستگی دارد (کارلسون، ۲۰۱۲). به نظر می‌رسد در نوبزرگسالان هرچه افق ازدواج کوتاه‌تر درک شود، فرد کمتر درگیر رفتارهای ناسالم فردی و رابطه‌ای می‌شود و دوره تجرد وی در بزرگسالی کوتاه‌تر است، در نتیجه نگرش مثبت‌تری نسبت به ازدواج در خود احساس می‌کند. همچنین افق‌های زناشویی کوتاه‌تر رابطه مثبتی با فرزندمحور بودن ازدواج و رابطه منفی با تمایل به داشتن فرزند خارج از زناشویی، استقلال همسر و زندگی مشترک قبل از ازدواج دارد (کارول و همکاران، ۲۰۰۷). افراد در طول زندگی خود به طور مداوم در حال انتخاب هستند و در هر انتخاب ملاک‌هایی را مبنا قرار می‌دهند. در مورد ازدواج برخی از این ملاک‌ها خاص و برخی نیز تقریباً بین همه اعضای یک گروه، از نظر جنس یا نوع مشترک می‌باشند (کلاکستون و همکاران، ۲۰۱۳). جامعه‌ی رشد یافته درگرو خانواده‌های منسجم و موفق است. این هدف زمانی تحقق می‌یابد که انتخاب همسر از روی آگاهی و با توجه به معیارهای صحیح صورت گیرد (بویسی و همکاران، ۲۰۱۷). پرداختن به این مؤلفه یعنی سبک‌های دلبستگی و تأثیر آن بر نگرش به ازدواج از جنبه‌های مهم این تحقیق هستند که این نکته می‌تواند در مشاوره‌های قبل از ازدواج مورد توجه قرار گیرد (آشته و کرمی، ۱۳۹۷). از این رو فرضیه پژوهش بدین شرح آزمون شد:

۱. مؤلفه‌های افق ازدواج در رابطه بین سبک‌های دلبستگی با نگرش نسبت به ازدواج نقش واسطه‌ای دارد.

### روش پژوهش

روش این پژوهش توصیفی از نوع همبستگی بود که در قالب معادلات ساختاری از نوع تحلیل مسیر با به‌کارگیری از نرم افزارهای SPSS<sup>26</sup> و AMOS<sup>24</sup> انجام شد. جهت تحلیل روابط واسطه‌ای نیز از روش بوت استرپ در برنامه MACRO پریچر و هایز (۲۰۰۸) استفاده شد. جامعه آماری در این پژوهش کلیه دختران مجرد شهر اصفهان در نیمه دوم سال ۱۳۹۹ بودند که با توجه به پاندمی بیماری کووید ۱۹ و قرنطینه بودن فضاهای عمومی پرسشنامه‌های مورد نظر به صورت کاملاً آنلاین توسط ابزارگوگل فرم در اختیار آزمودنی‌هایی که ملاک‌های همکاری در پژوهش را داشتند قرار گرفت. آزمودنی‌های حائز شرایط یعنی دختران مجرد با توجه به فراخوان همکاری در پژوهش در فضای عمومی اعلام آمادگی نمودند و با توجه به هدف، پرسشنامه‌ها برای ۲۶۵ نفر ارسال شد که در نهایت داده‌های ۲۵۰ نفر به عنوان نمونه نهایی مورد تحلیل قرار گرفت و با توجه به این که به زعم بسیاری از پژوهشگران حداقل حجم نمونه برای مدل‌های ساختاری ۲۰۰ است (کلاین، ۱۹۹۰ و هولتز، ۱۹۸۳)، این حجم نمونه قابل قبول است.

### ابزار پژوهش

۱. **مقیاس سبک دلبستگی بزرگسال.** این مقیاس توسط کولینز و رید (۱۹۹۰) تدوین شد که شامل خود ارزیابی از مهارت‌های ایجاد روابط و خود توصیفی شیوه شکل‌دهی روابط دلبستگی نسبت به چهره‌های دلبستگی نزدیک است و مشتمل بر ۱۸ ماده است که از طریق علامت‌گذاری روی یک مقیاس ۵ درجه‌ای (از نوع لیکرت) که از (۱) به هیچ وجه با خصوصیات من تطابق ندارد تا کاملاً با خصوصیات من تطابق دارد (۵)؛ سنجیده می‌شود، دامنه نمرات از ۵ تا ۹۰ است. با تحلیل عوامل، ۳ زیر مقیاس که هر مقیاس شامل ۶ ماده است مشخص می‌شود، ۳ زیر مقیاس عبارتند از: وابستگی: (D) میزانی که آزمودنی‌ها به دیگران اعتماد می‌کنند و به آن‌ها متکی می‌شوند به این صورت که آیا در مواقع لزوم قابل دسترسی اند را اندازه‌گیری می‌کند. نزدیک بودن: (C) میزان آسایش در رابطه با صمیمیت و نزدیکی هیجانی را اندازه‌گیری می‌کند. اضطراب: (A) ترس از داشتن رابطه را می‌سنجد (مالینکروودت و همکاران، به نقل از پاکدامن، ۱۳۸۰). کولینز و رید (۱۹۹۰) بر پایه توصیف‌هایی که در پرسشنامه دلبستگی بزرگسال هازان و شیور در مورد سه سبک اصلی دلبستگی وجود داشت مواد پرسشنامه خود را تدارک دیده‌اند) به نقل از پاکدامن، ۱۳۸۰). زیرمقیاس اضطراب با دلبستگی اضطرابی-دوسوگرا (ناایمن) مطابقت دارد و زیرمقیاس نزدیک بودن یک بعد دوقطبی است که اساساً توصیف‌های ایمن و اجتنابی را در مقابل هم قرار می‌دهد (فنی و نولر، ۱۹۹۶)، بنابراین نزدیک بودن در تطابق با دلبستگی ایمن است و زیر مقیاس وابستگی را می‌توان تقریباً عکس دلبستگی اجتنابی قرارداد. مدت اجرای پرسشنامه کولینز و رید (RAAS) بر اساس زمینه‌یابی انجام شده ۱۰ دقیقه در نظر گرفته شده است (به نقل از پاکدامن، ۱۳۸۰). کولینز و رید (۱۹۹۰)، آلفای کرونباخ مقیاس نزدیک بودن (C) ۰/۶۹، مقیاس وابستگی (D) ۰/۷۵ و اضطراب (A) ۰/۷۲ گزارش کردند. آن‌ها نشان دادند که زیرمقیاس‌های نزدیک بودن، وابستگی و اضطراب در فاصله زمانی ۲ ماه و حتی ۸ ماه پایدار ماندند. با توجه به این که مقادیر آلفای کرونباخ، در تمامی موارد مساوی یا بیش از ۰/۸۰ گزارش شد، میزان قابلیت اعتماد به دست آمده بالاست (پاکدامن، ۱۳۸۵). در ایران نیز میزان قابلیت اعتماد، با استفاده از روش آزمون- بازآزمون به صورت همبستگی بین دو اجرا بر روی نمونه‌ای با حجم

۱۰۰ نفر آزمودنی بررسی شد. نتایج حاصل از دو بار اجرای این پرسشنامه با فاصله زمانی یک ماه از یکدیگر بیانگر آن بود که تفاوت بین دو اجرای مقیاس‌های C، A و D معنادار نبوده و این آزمون در سطح ۰/۹۵ قابل اعتماد است و پژوهش اخوی ثمرین، نوابی نژاد، ثنایی ذاکر و اکبری، پایایی این پرسشنامه با استفاده از آلفای کرونباخ ۰/۶۸۳ به دست آمده است. پایایی این پرسشنامه در این مطالعه، بر پایه ضریب آلفای کرونباخ ۰/۷۲ به دست آمد.

**۲. مقیاس نگرش و انتظارات از ازدواج.** مقیاس نگرش و انتظارات از ازدواج (براتن و روزن، ۲۰۱۲) یک مقیاس ۳۶ ماده‌ای که برای اندازه‌گیری سه مؤلفه‌ی قصد ازدواج (۳ ماده)، نگرش نسبت به ازدواج (۱۰ ماده) و انتظارات از ازدواج (۲۳ ماده) در نظر گرفته شده است و در ایران برای نخستین بار توسط پژوهشگر (ابراهیمی) در رساله دکتری وی با عنوان "بررسی تأثیر ابعاد هویت فردی بر نگرش به ازدواج با میانجیگری مؤلفه‌های افق زناشویی در دانشجویان مجرد تحصیلات تکمیلی" ترجمه و مورد استفاده قرار گرفت. شرکت‌کنندگان پاسخ خود را بر اساس طیف لیکرت ۷ درجه‌ای از ۱ (کاملاً مخالفم) تا ۷ (کاملاً موافقم) بیان می‌کنند. در ضمن برخی ماده‌ها به صورت معکوس نمره‌گذاری می‌شوند. در پژوهش حاضر فقط از ۱۰ سؤال مربوط به خرده مقیاس نگرش نسبت به ازدواج استفاده شده است. دامنه نمرات از ۱۰ تا ۷۰ است و نمرات بالاتر، نگرش مثبت‌تر نسبت به ازدواج را نشان می‌دهد. براتن و روزن (۲۰۱۲) پایایی سه خرده مقیاس این پرسشنامه را با روش آلفای کرونباخ به ترتیب برابر ۰/۹۱، ۰/۸۱ و ۰/۷۸ گزارش کردند. همچنین روایی سازه این مقیاس را با استفاده از تحلیل عامل اکتشافی و تأییدی مورد بررسی قرار دادند که نتایج حاکی از روایی مناسب این مقیاس است. در پژوهش وی پایایی این مقیاس با روش آلفای کرونباخ به تفکیک برای دو نمونه‌ی دانشجویان دختر و پسر محاسبه شد که به ترتیب برابر ۰/۷۹ و ۰/۷۷ به دست آمد. پایایی این مقیاس در پژوهش حاضر با روش آلفای کرونباخ برابر ۰/۷۷ به دست آمد.

**۳. مقیاس اهمیت ازدواج.** توسط بلت (۲۰۱۶) ساخته شد که شامل ۴ ماده است. این مقیاس برای اندازه‌گیری مؤلفه اهمیت ازدواج از مؤلفه‌های دیدگاه افق زناشویی به کار می‌رود. این مقیاس، اهمیت ازدواج را از نظر آزمودنی در یک طیف لیکرت شش درجه‌ای از کاملاً مخالفم (۱) تا کاملاً موافقم (۶) اندازه‌گیری می‌کند که نمره‌گذاری یکی از ماده‌های آن نیز به صورت معکوس صورت می‌گیرد. دامنه نمرات از ۴ تا ۲۴ است و نمره‌ی بالاتر در این مقیاس نشان دهنده بیشتر بودن اهمیت ازدواج در نظر آزمودنی است. بلت (۲۰۱۶) پایایی این مقیاس را با استفاده از روش آلفای کرونباخ برابر ۰/۷۰ محاسبه نمود. همچنین روایی سازه این مقیاس را با استفاده از تحلیل عامل اکتشافی و تأییدی مورد بررسی قرار دادند که نتایج حاکی از روایی مناسب این مقیاس است. این مقیاس برای اولین بار در ایران توسط پژوهشگر (ابراهیمی) در رساله دکتری وی با عنوان "بررسی تأثیر ابعاد هویت فردی بر نگرش به ازدواج با میانجیگری مؤلفه‌های افق زناشویی در دانشجویان مجرد تحصیلات تکمیلی" ترجمه و مورد استفاده قرار گرفت. در پژوهش وی پایایی این مقیاس با روش آلفای کرونباخ به تفکیک برای دو نمونه‌ی دانشجویان دختر و پسر محاسبه شد که به ترتیب برابر ۰/۸۳ و ۰/۸۴ به دست آمد. پایایی این مقیاس در پژوهش حاضر با روش آلفای کرونباخ برابر ۰/۸۰ به دست آمد.

۴. **مقیاس سن مورد انتظار ازدواج.** مقیاس سن مورد انتظار ازدواج توسط (ویلوغبی، ۲۰۱۴) ساخته شده که نظر افراد در مورد اینکه زمان یا سن موردنظرشان برای ازدواج چند سال است را می‌سنجد. این مقیاس از فرد سؤال می‌پرسد که حداقل و حداکثر سن مورد انتظار برای ازدواج خود را بنویسید. سپس میانگین سن حداقل و حداکثر ذکر شده توسط آزمودنی به عنوان سن مورد انتظار ازدواج در نظر گرفته خواهد شد و چون عدد و رنج مشخص و نهایتاً گزینه‌هایی برای سؤال نمی‌توان مطرح کرد پس روایی و پایایی برای این مقیاس ذکر نگردیده است. این مقیاس برای اولین بار در ایران توسط پژوهشگر (ابراهیمی) در رساله دکتری وی با عنوان "بررسی تأثیر ابعاد هویت فردی بر نگرش به ازدواج با میانجیگری مؤلفه‌های افق زناشویی در دانشجویان مجرد تحصیلات تکمیلی" ترجمه و در پژوهش حاضر مورد استفاده قرار گرفت.

۵. **مقیاس آمادگی ازدواج.** مقیاس آمادگی ازدواج توسط جانسون، اندرسون و استیث (۲۰۱۱) ساخته شده که نظر افراد در مورد اینکه آیا در شرایط فعلی خود را برای ازدواج آماده می‌بینند را می‌سنجد. این مقیاس از فرد سؤال می‌پرسد که آیا در حال حاضر آمادگی ازدواج دارید؟ سپس پاسخ فرد در دامنه‌ای بین ۱ (اصلاً آماده نیستم) تا ۱۰ (کاملاً آماده‌ام) ابراز خواهد شد. دامنه نمرات از ۱ تا ۱۰ است و چون این مقیاس دارای تنها یک گویه است نیازی به آلفای کرونباخ نیست و روایی و پایایی برای این مقیاس قابل ذکر نگردیده است، چون از لحاظ آماری برای ۱ گویه نیازی به روایی و پایایی نیست. این مقیاس برای نخستین بار در ایران و توسط پژوهشگر ابراهیمی (۱۳۹۹) ترجمه و مورد استفاده قرار گرفت.

**شیوه اجرا.** جامعه آماری در این پژوهش کلیه دختران مجرد شهر اصفهان در نیمه دوم سال ۱۳۹۹ بودند که با توجه به پاندمی بیماری کووید ۱۹ و قرنطینه بودن فضاهای عمومی پرسش‌نامه‌های مورد نظر به صورت کاملاً آنلاین توسط ابزار گوگل فرم در اختیار آزمودنی‌هایی که اعلام آمادگی کردند و مجرد بودند قرار گرفت. قبل از تکمیل پرسشنامه‌ها ابتدا در خصوص ماهیت و هدف پرسشنامه‌ها توضیحاتی به افراد داوطلب ارایه شد و با تاکید بر محرمانه بودن اطلاعات پرسشنامه‌ها اعتماد و رضایت آنان برای همکاری با پژوهش جلب شد. نهایتاً با توجه به هدف، پرسش‌نامه‌ها برای ۲۶۵ نفر ارسال شد که در نهایت داده‌های ۲۵۰ نفر به عنوان نمونه نهایی مورد تحلیل قرار گرفت که این تعداد با توجه به نظر کلاین مناسب بود. در بخش توصیفی از میانگین، انحراف استاندارد و ارایه ماتریس همبستگی پیرسون با نرم افزار SPSS و در بخش استنباطی با توجه به اهداف تحقیق از "تحلیل مسیر (PA) با استفاده از نرم افزار AMOS برای ارزیابی مدل فرضی استفاده شد.

### یافته‌ها

شاخص‌های توصیفی متغیرهای پژوهش حاضر شامل میانگین و انحراف استاندارد در جدول ۱ گزارش شده است. در این پژوهش ۲۵۰ نفر دختر مجرد با میانگین سنی  $25 \pm 7$  سال در طیف سنی ۱۴ تا ۵۶ سال مورد بررسی قرار گرفت. بیشتر پاسخ دهندگان به پرسشنامه فرزند اول خانواده خود (۵۴ درصد) بودند. بر اساس نتایج به دست آمده تعداد پاسخ‌دهندگان به پرسشنامه از لحاظ وضعیت تحصیلی، ۱۶/۸ درصد زیردیپلم، ۱۵/۲ درصد دیپلم، ۴۴/۴ درصد لیسانس و ۲۳/۶ درصد فوق لیسانس بوده و از لحاظ

وضعیت شغلی، ۲۳/۲ درصد کارمند، ۴۱/۶ درصد آزاد و ۳۵/۲ درصد بازنشسته بوده‌اند. جدول ۱ شاخص‌های توصیفی شامل میانگین و انحراف استاندارد در متغیرهای پژوهش را نشان می‌دهد.

جدول ۱. شاخص‌های توصیفی (میانگین و انحراف استاندارد) متغیرهای پژوهش در دختران (تعداد: ۲۵۰)

| متغیر               | میانگین | انحراف استاندارد | کمینه-بیشینه | کجی    | کشیدگی |
|---------------------|---------|------------------|--------------|--------|--------|
| سبک دلبستگی ایمن    | ۱۸/۲۱   | ۲/۵۸             | ۱۰-۲۶        | -۰/۰۸۳ | ۰/۱۳۳  |
| سبک دلبستگی اجتنابی | ۱۹/۰۴   | ۲/۸۷             | ۱۰-۲۶        | -۰/۲۱۰ | ۰/۰۷۸  |
| سبک دلبستگی نایمن   | ۱۷/۱۸   | ۶/۳۲             | ۶-۳۰         | -۰/۱۴۶ | -۰/۸۸۸ |
| نگرش نسبت به ازدواج | ۳۹/۰۶   | ۵/۶۶             | ۱۸-۵۱        | -۰/۴۰۶ | ۰/۱۹۲  |
| زمان بندی ازدواج    | ۲۶/۷۱   | ۳/۷۸             | ۲۰-۴۰        | ۱/۰۱۸  | ۱/۲۶۴  |
| اهمیت ازدواج        | ۱۳/۹۴   | ۶/۱۸             | ۴-۲۴         | -۰/۰۰۸ | -۱/۱۱۴ |
| آمادگی ازدواج       | ۵/۵۸    | ۳/۴۳             | ۱-۱۰         | -۰/۱۱۷ | -۱/۶۲۰ |

در جدول ۱ اطلاعات توصیفی (میانگین، انحراف استاندارد، کجی و کشیدگی) مربوط به متغیرهای سبک‌های دلبستگی، نگرش نسبت به ازدواج و مؤلفه‌های افق ازدواج گزارش شده است. جدول ۲ اطلاعات مربوط به همبستگی پیرسون بین سبک‌های دلبستگی، نگرش نسبت به ازدواج و مؤلفه‌های افق ازدواج دختران را نشان می‌دهد.

جدول ۲. ماتریس همبستگی بین سبک‌های دلبستگی، نگرش نسبت به ازدواج و مؤلفه‌های افق ازدواج

|                        | ۱        | ۲        | ۳        | ۴       | ۵       | ۶       | ۷ |
|------------------------|----------|----------|----------|---------|---------|---------|---|
| ۱. دلبستگی ایمن        |          |          |          |         |         |         |   |
| ۲. دلبستگی اجتنابی     | -۰/۲۶۹** |          |          |         |         |         |   |
| ۳. دلبستگی نایمن       | -۰/۲۷۱** | ۰/۳۲۱**  |          |         |         |         |   |
| ۴. نگرش نسبت به ازدواج | ۰/۰۰۹    | ۰/۰۸۲    | -۰/۳۲۷** |         |         |         |   |
| ۵. زمان بندی ازدواج    | ۰/۱۲۵*   | -۰/۲۳۵** | -۰/۰۸۸   | ۰/۳۲۰** |         |         |   |
| ۶. اهمیت ازدواج        | ۰/۱۳۱*   | -۰/۲۱۵** | -۰/۱۴۹*  | ۰/۲۹۸** | ۰/۷۱۰** |         |   |
| ۷. آمادگی ازدواج       | ۰/۲۲۴**  | -۰/۲۱۸** | -۰/۱۴۷*  | ۰/۳۰۱** | ۰/۳۶۳** | ۰/۳۹۸** | ۱ |

\*\* $p < 0.01$ , \* $p < 0.05$

با توجه به نتایج ماتریس همبستگی، بین سبک دلبستگی ایمن با نگرش به ازدواج، اهمیت ازدواج و آمادگی ازدواج در دختران، رابطه مثبت و معناداری وجود دارد ( $P < 0.05$ ). بین سبک دلبستگی اجتنابی با نگرش به ازدواج، اهمیت ازدواج و آمادگی ازدواج در دختران، رابطه منفی و معناداری وجود دارد ( $P < 0.05$ ). بین سبک دلبستگی نایمن با نگرش به ازدواج، زمان بندی ازدواج و آمادگی ازدواج در دختران، رابطه منفی و معناداری وجود دارد ( $P < 0.05$ ). همچنین بین نگرش به ازدواج با مؤلفه‌های افق ازدواج در



دختران، رابطه مثبت و معناداری وجود دارد ( $P < 0.05$ )؛ اما بین دل‌بستگی ایمن و اجتنابی با زمان‌بندی ازدواج و بین دل‌بستگی نایمن با اهمیت ازدواج رابطه معناداری مشاهده نشد. در پژوهش حاضر جهت بررسی برازش رابطه از روش مدل‌یابی معادلات ساختاری در قالب تحلیل مسیر استفاده شد. پیش از کاربرد این روش، بررسی پیش‌فرض‌های این رویکرد آماری ضروری است. بنابر پیشنهاد کلاین (۲۰۱۶) مفروضه‌های بهنجاری تک‌متغیری به کمک برآورد مقادیر کجی و کشیدگی، آزمون و تأیید شدند. با توجه به اینکه دامنه کجی و کشیدگی متغیرها در بازه  $\pm 2$  قرار داشت، نرمال بودن تک‌متغیری مورد تأیید قرار گرفت. جهت بررسی نرمال بودن چند متغیری از ضریب کشیدگی استاندارد شده مردیا و نسبت بحرانی استفاده شده است. بنابر پیشنهاد بلانچ (۲۰۱۲)، مقادیر کوچکتر از ۵ برای نسبت بحرانی به‌عنوان عدم تخطی از نرمال بودن چند متغیره در نظر گرفته می‌شود. در این پژوهش ضریب مردیا ۳/۲۵۳ و نسبت بحرانی ۲/۲۹۱ به دست آمده که کمتر از عدد ۵ است؛ بنابراین فرض نرمال بودن چند متغیری برقرار است. جهت بررسی عدم وجود داده‌های پرت چند متغیری، شاخص فاصله ماھالانوبیس، مورد بررسی قرار گرفت و سطوح معناداری کمتر از ۰/۰۵ حاکی از دور افتاده بودن داده‌های پرت موردنظر است. بر اساس این شاخص، داده پرت شناسایی نشد. همچنین مفروضه عدم هم خطی چندگانه با شاخص‌های تحمل و عامل تورم واریانس ارزیابی شد. در این تحلیل در هیچ یک از مقادیر آماره‌های تحمل و عامل تورم واریانس محاسبه شده برای متغیرهای پژوهش، انحرافی از مفروضه هم خطی چندگانه مشاهده نشد؛ بنابراین بررسی پیش‌فرض‌های آماری نشان داد که روش مدل‌یابی معادلات ساختاری در قالب تحلیل مسیر، روش مناسبی برای ارزیابی برازش مدل است و جهت برآورد پارامترها از روش بیشینه درستیابی استفاده شده است.

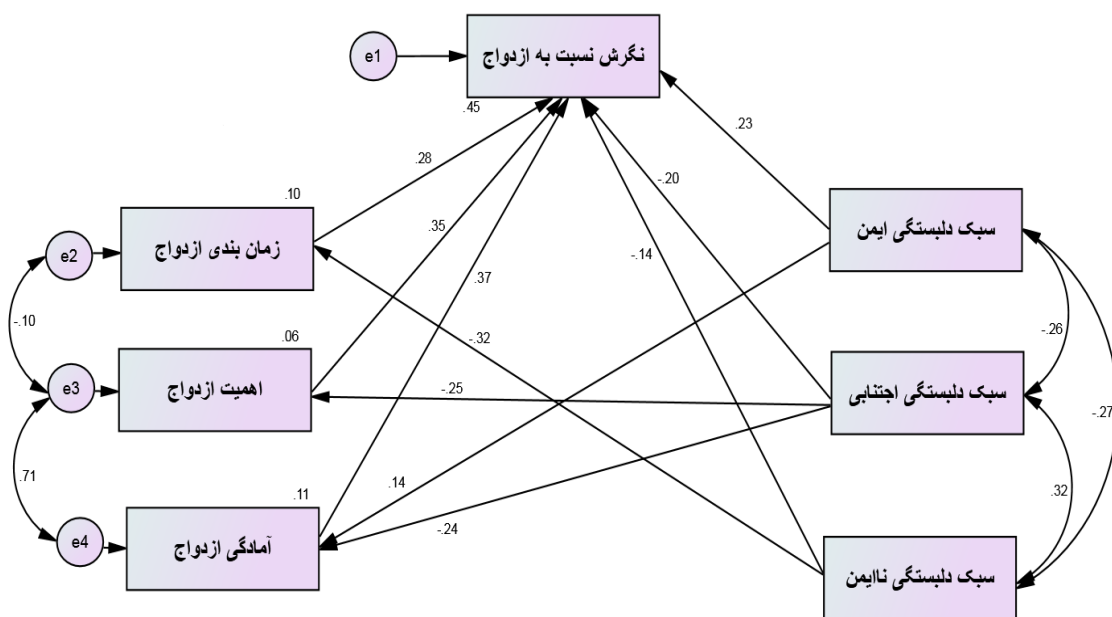
نتایج مربوط به شاخص‌های برازش مدل پیشنهادی و اصلاح شده در کل نمونه دختران در جدول ۳ نشان داده شده است. پیش از بررسی ضرایب ساختاری، برازندگی الگوی پیشنهادی مورد بررسی قرار گرفت. با توجه به اینکه مقادیر شاخص‌های برازش CMIN/DF کوچکتر از ۵ و RMSEA کمتر از ۰/۱ است، برازش مدل پیشنهادی تأیید می‌شود (۱ و ۲). در گام بعدی جهت ارتقای مدل مسیره‌های غیر معنی‌دار حذف گردیدند و در گام نهایی با رسم همبستگی بین خطاهای کوواریانس، الگوی نهایی پژوهش صورت گرفت. نتایج شاخص‌های برازش نشان می‌دهد بعد از اصلاحات، الگوی نهایی مدل پژوهش از برازش خوبی برخوردار است.

جدول ۳. شاخص‌های برازندگی الگوی پیشنهادی و اصلاح شده پژوهش حاضر

| شاخص‌های<br>برازندگی الگو | $\chi^2$ | df | p-value | CMIN/DF | RMSEA | PNFI | CFI  | PCFI | IFI  | GFI  |
|---------------------------|----------|----|---------|---------|-------|------|------|------|------|------|
| الگوی پیشنهادی            | ۱۰/۳۰    | ۳  | <۰/۰۰۱  | ۳/۴۳    | ۰/۰۹۸ | ۰/۵۴ | ۰/۸۷ | ۰/۵۴ | ۰/۸۷ | ۰/۸۹ |
| الگوی اصلاح شده<br>اول    | ۳۹/۶۹    | ۱۶ | <۰/۰۰۱  | ۲/۴۸    | ۰/۰۷۷ | ۰/۶۰ | ۰/۸۸ | ۰/۶۰ | ۰/۸۸ | ۰/۹۰ |
| الگوی نهایی               | ۲۴/۹۹    | ۱۴ | ۰/۰۳۵   | ۱/۷۸    | ۰/۰۵۶ | ۰/۶۱ | ۰/۹۹ | ۰/۶۲ | ۰/۹۹ | ۰/۹۸ |

\*میزان قابل قبول شاخص‌ها (PCFI, PNFI, >0.5), CFI, GFI, IFI (>0.9), RMSEA (<0.08), CMIN/DF (<3) خوب، ۵ < قابل قبول (۳).

شاخص  $R^2$  میزان واریانس تبیین شده متغیرهای نهفته درون‌زا را نشان می‌دهد. چین (۱۹۹۸) مقادیر  $R^2$ ، ۰/۶۷، ۰/۳۳ و ۰/۱۹ را در معادلات ساختاری به ترتیب قوی، متوسط و ضعیف توصیف می‌کند. ضریب تعیین متغیر نگرش نسبت به ازدواج در الگوی ساختاری اصلاح شده ۰ است که نشان می‌دهد متغیرهای برون‌زا و میانجی یعنی سبک‌های دلبستگی و مؤلفه‌های افق ازدواج می‌توانند ۴۵ درصد از تغییرات نگرش نسبت به ازدواج را پیش‌بینی کنند که این میزان در حد متوسط به بالا است. جدول ۴ نیز ضرایب استاندارد مسیره‌ها و شکل ۱ الگوی نهایی پژوهش (مدل اصلاح شده) را نشان می‌دهد.



شکل ۱. ضرایب استاندارد مدل الگوی نهایی (اصلاح شده) رابطه ساختاری سبک‌های دلبستگی با نگرش نسبت به ازدواج از طریق میانجیگری مؤلفه‌های افق ازدواج در دختران

بنابراین با توجه به شاخص‌های برآورد شده، نتایج نشان می‌دهد رابطه ساختاری سبک‌های دلبستگی با نگرش نسبت به ازدواج از طریق میانجیگری مؤلفه‌های افق ازدواج در دختران برآورد دارد. نتایج حاصل از روابط مستقیم متغیرهای پژوهش در مدل نهایی (اصلاح شده) نشان می‌دهد که بین سبک دلبستگی ایمن با نگرش نسبت به ازدواج و آمادگی ازدواج رابطه مثبت و معنادار و بین سبک‌های دلبستگی اجتنابی و نایمن با نگرش نسبت به ازدواج رابطه منفی و معنادار وجود داشت. همچنین بین مؤلفه‌های افق ازدواج با نگرش نسبت به ازدواج رابطه مثبت و معنادار مشاهده گردید. با استناد به جدول ۴ می‌توان ضرایب استاندارد کلیه مسیره‌ها و مقادیر بحرانی را در الگوی نهایی مشاهده کرد.

جدول ۴. ضرایب استاندارد مسیرهای الگوی نهایی (اصلاح شده)

| مسیر  | ضرایب استاندارد | خطای معیار | نسبت بحرانی | سطح معناداری |
|---|-----------------|------------|-------------|--------------|
| سبک دلبستگی ایمن --- نگرش نسبت به ازدواج    | ۰/۲۳۸           | ۰/۰۳۷      | ۳/۶۷۴       | <۰/۰۰۱       |
| سبک دلبستگی ایمن --- زمان بندی ازدواج       | ۰/۰۴۹           | ۰/۰۹۶      | ۰/۷۴۹       | ۰/۴۵۴        |
| سبک دلبستگی ایمن --- اهمیت ازدواج           | ۰/۰۹۹           | ۰/۱۵۶      | ۱/۵۲۵       | ۰/۱۲۷        |
| سبک دلبستگی ایمن --- آمادگی ازدواج          | ۰/۱۴۹           | ۰/۰۶۵      | ۲/۸۳۴       | ۰/۰۲۲        |
| سبک دلبستگی اجتنابی --- نگرش نسبت به ازدواج | -۰/۲۰۲          | ۰/۰۴۱      | -۳/۲۴۳      | <۰/۰۰۱       |
| سبک دلبستگی اجتنابی --- زمان بندی ازدواج    | ۰/۰۵۴           | ۰/۰۸۸      | ۰/۸۰۵       | ۰/۴۲۱        |
| سبک دلبستگی اجتنابی --- اهمیت ازدواج        | -۰/۲۵۰          | ۰/۰۳۹      | -۴/۵۴۷      | <۰/۰۰۱       |
| سبک دلبستگی اجتنابی --- آمادگی ازدواج       | -۰/۲۳۹          | ۰/۰۳۵      | -۲/۶۸۸      | <۰/۰۰۱       |
| سبک دلبستگی نایمن --- نگرش نسبت به ازدواج   | -۰/۱۴۰          | ۰/۰۳۱      | -۳/۰۱۲      | ۰/۰۱۶        |
| سبک دلبستگی نایمن --- زمان بندی ازدواج      | -۰/۳۲۴          | ۰/۰۱۲      | -۷/۸۴۳      | <۰/۰۰۱       |
| سبک دلبستگی نایمن --- اهمیت ازدواج          | -۰/۰۲۵          | ۰/۰۶۶      | -۰/۳۷۶      | ۰/۷۰۷        |
| سبک دلبستگی نایمن --- آمادگی ازدواج         | -۰/۱۱۱          | ۰/۰۳۶      | -۱/۶۵۸      | ۰/۰۹۷        |
| زمان بندی ازدواج --- نگرش نسبت به ازدواج    | ۰/۳۰۱           | ۰/۰۲۶      | ۴/۳۶۱       | <۰/۰۰۱       |
| اهمیت ازدواج --- نگرش نسبت به ازدواج        | ۰/۳۴۴           | ۰/۰۱۷      | ۵/۲۱۰       | <۰/۰۰۱       |
| آمادگی ازدواج --- نگرش نسبت به ازدواج       | ۰/۳۷۳           | ۰/۰۲۱      | ۵/۸۵۶       | <۰/۰۰۱       |

در ادامه نتایج حاصل از روابط واسطه‌ای با استفاده از آزمون بوت استرپ در برنامه MACRO پی‌چر و هایز (۲۰۰۸) به جهت آزمون مسیر واسطه‌ای در جدول ۵ نشان داده شده است. در الگوی نهایی پژوهش حاضر نه مسیر غیرمستقیم یا واسطه‌ای وجود دارد. برای تعیین معناداری رابطه واسطه‌ای و اثر غیرمستقیم متغیر مستقل بر متغیر وابسته از طریق میانجی از روش بوت استرپ استفاده گردیده است. در جدول ۵، منظور از داده، اثر غیرمستقیم در نمونه اصلی؛ و بوت، میانگین برآورد اثر غیرمستقیم در نمونه‌های بوت استرپ است. همچنین، در این جدول، سوگیری، بیانگر تفاضل بین داده و بوت و خطای معیار نیز نشان دهنده انحراف معیار برآوردهای غیرمستقیم در نمونه‌های بوت استرپ است.

جدول ۵. نتایج بوت استرپ برای مسیر غیرمستقیم الگوی نهایی

| مسیر  | شاخص   |        |         |        |          | سطح معناداری |
|---|--------|--------|---------|--------|----------|--------------|
|   | داده   | بوت    | سوگیری  | خطا    | حد پایین |              |
| سبک دلبستگی ایمن به نگرش نسبت به ازدواج از طریق زمان بندی ازدواج    | ۰/۰۱۳۷ | ۰/۰۰۱۱ | -۰/۰۱۲۶ | ۰/۰۱۳۶ | ۰/۰۳۱۱   | ۰/۴۶۷        |
| سبک دلبستگی ایمن به نگرش نسبت به ازدواج از طریق اهمیت ازدواج        | ۰/۰۳۴۶ | ۰/۰۱۷۱ | ۰/۰۱۷۵  | ۰/۰۲۱۴ | -۰/۰۱۶۴  | ۰/۳۲۴        |
| سبک دلبستگی ایمن به نگرش نسبت به ازدواج از طریق آمادگی ازدواج       | ۰/۰۵۳۳ | ۰/۰۵۳۵ | ۰/۰۰۰۲  | ۰/۰۰۶۷ | ۰/۰۳۶۲   | ۰/۰۳۱        |
| سبک دلبستگی اجتنابی به نگرش نسبت به ازدواج از طریق زمان بندی ازدواج | ۰/۰۱۵۱ | ۰/۰۱۱۹ | ۰/۰۰۳۲  | ۰/۰۱۶۴ | ۰/۰۵۳۳   | ۰/۸۳۹        |
| سبک دلبستگی اجتنابی به نگرش نسبت به ازدواج از طریق اهمیت ازدواج     | ۰/۰۸۷۵ | ۰/۰۸۷۱ | ۰/۰۰۰۴  | ۰/۰۰۷۵ | ۰/۱۲۳۱   | ۰/۰۰۸        |

|  |        |        |        |        |         |        |        |
|--|--------|--------|--------|--------|---------|--------|--------|
| سبک دل‌بستگی اجتنابی به نگرش نسبت به ازدواج از طریق آمادگی ازدواج  | ۰/۰۹۰۱ | ۰/۰۸۹۴ | ۰/۰۰۰۷ | ۰/۰۰۳۴ | -۰/۱۴۳۶ | ۰/۰۵۲۴ | <۰/۰۰۱ |
| سبک دل‌بستگی نایمن به نگرش نسبت به ازدواج از طریق زمان‌بندی ازدواج | ۰/۰۹۱۰ | ۰/۰۹۱۵ | ۰/۰۰۰۵ | ۰/۰۰۴۸ | -       | ۰/۱۳۰۱ | <۰/۰۰۱ |
| سبک دل‌بستگی نایمن به نگرش نسبت به ازدواج از طریق اهمیت ازدواج     | ۰/۰۰۸۷ | ۰/۰۰۴۳ | ۰/۰۰۴۴ | ۰/۰۰۶۷ | -       | ۰/۰۰۷۱ | ۰/۷۵۵  |
| سبک دل‌بستگی نایمن به نگرش نسبت به ازدواج از طریق آمادگی ازدواج    | ۰/۰۴۱۴ | ۰/۰۱۱۲ | ۰/۰۳۰۲ | ۰/۱۰۰۸ | -       | ۰/۰۰۵۹ | ۰/۰۶۱  |

نتایج آزمون بوت استرپ نشان داد که اثر غیرمستقیم سبک‌های دل‌بستگی ایمن و اجتنابی بر نگرش نسبت به ازدواج از طریق آمادگی ازدواج به ترتیب برابر ۰/۰۵۳۵ و ۰/۰۸۹۴-، اثر غیرمستقیم سبک دل‌بستگی اجتنابی بر نگرش نسبت به ازدواج از طریق اهمیت ازدواج برابر ۰/۰۸۷۱- و اثر غیرمستقیم سبک دل‌بستگی نایمن بر نگرش نسبت به ازدواج از طریق زمان‌بندی ازدواج برابر ۰/۰۹۱۵- به دست آمد که از لحاظ آماری معنادار بودند. ضمناً بین سبک دل‌بستگی ایمن و اجتنابی با زمان‌بندی ازدواج و دل‌بستگی نایمن با اهمیت ازدواج رابطه معناداری یافت نشد. این یافته‌ها نشان دادند سبک‌های دل‌بستگی با واسطه مؤلفه‌های افق ازدواج بر نگرش نسبت به ازدواج اثر مستقیم و غیرمستقیم معنادار دارد که فرضیه پژوهش مبنی بر این که "مؤلفه‌های افق ازدواج در رابطه بین سبک‌های دل‌بستگی و نگرش نسبت به ازدواج نقش واسطه‌ای دارد" را تأیید می‌کند.

### بحث و نتیجه‌گیری

این پژوهش با هدف تعیین نقش مؤلفه‌های افق ازدواج در رابطه بین سبک‌های دل‌بستگی و نگرش نسبت به ازدواج دختران انجام شد. نتایج نشان داد سبک دل‌بستگی ایمن به صورت مستقیم، نگرش نسبت به ازدواج دختران را پیش‌بینی می‌کند. به بیان دیگر نگرش نسبت به ازدواج دختران از انواع سبک‌های دل‌بستگی آنان تأثیر می‌پذیرد. این یافته به لحاظ رابطه سبک‌های دل‌بستگی و نگرش نسبت به ازدواج با نتایج تحقیقات هاریسون گریب و لی آنی (۱۹۹۱)، هیبارد و کریستین کاری (۲۰۰۰)، کازرونی (۱۳۸۳)، گرین برگر و مک لاتین (۱۹۹۷)، فروشانی، امانی پور، محمودی (۱۳۸۸)، سلیمی و همکاران (۱۳۹۷)، ایگیو و اوپیتو و ایکوجا (۲۰۱۵) همسو بود. در تبیین این یافته می‌توان گفت سبک‌های دل‌بستگی و جو خانوادگی از مؤلفه‌های مؤثر و مرتبط با نگرش به ازدواج هستند که این نکته می‌تواند در مشاوره‌های قبل از ازدواج مورد توجه قرار گیرد (آشته و کرمی، ۱۳۹۷). از نظر آن‌ها سبک‌های دل‌بستگی بازنمایی ذهنی از خود و دیگران را انعکاس می‌دهند و به جهت‌گیری‌های مختلف در ارتباطات نزدیک منجر می‌شوند که نه تنها در کودکی بلکه در بزرگسالی هم نقش بسیار اساسی در برقراری ارتباط با دیگران دارند. از آنجایی که سبک دل‌بستگی ایمن با حس درونی شده‌ی خودارزشمندی، راحتی و صمیمیت در ارتباط نزدیک توصیف می‌شود؛ انتظار می‌رود افراد با سبک دل‌بستگی ایمن در مقایسه با افرادی که سبک دل‌بستگی نایمن و اجتنابی دارند، نگرش مثبت‌تری نسبت به ازدواج از خود نشان دهند (دمیرچی و صلاحیان، ۱۳۹۷).

همچنین سبک دلبستگی ناایمن و اجتنابی به صورت منفی و به صورت غیرمستقیم بر نگرش نسبت به ازدواج تأثیر دارد. این یافته‌ها با نتایج پژوهش‌های هین، ساندرمن و اسپراگر (۲۰۰۹)، جانسون (۲۰۰۳) همخوانی داشته و با پژوهش‌های رسولی (۱۳۸۷)، کوهن و همکاران (۱۹۹۱) و صیادپور (۱۳۸۳) همخوانی ندارد. در تبیین این یافته می‌توان گفت افرادی که سبک‌های دلبستگی ناایمن داشتند، میزان بالایی از طرد توسط والدین، میزان پایینی از حمایت خانوادگی و میزان پایینی از هماهنگی و گرمی در کانون خانواده را گزارش دادند (هین، ساندرمن و اسپراگر، ۲۰۰۹). این افراد به واسطه محرومیت از صمیمیت و حمایت خانوادگی دیدگاه مثبتی نسبت به تشکیل زندگی مشترک و برقراری روابط پایدار زناشویی ندارند. افراد دارای سبک دلبستگی اجتنابی، از این که به دیگران نزدیک شوند احساس ناراحتی می‌کنند و نمی‌توانند به طور کامل به دیگران اعتماد کنند (جانسون، ۲۰۰۳). از سوی دیگر سبک دلبستگی ناایمن و اجتنابی با فاصله هیجانی از دیگران و دوری از مواجهه با استرس‌ها مرتبط است. این افراد نمی‌توانند به طور کامل به دیگران اعتماد کنند، به آن‌ها وابسته شوند و در نهایت جهت‌گیری ناایمن و اجتنابی، با احتیاط مفرط در مقابل منابع استرس‌زا رابطه دارد. این افراد درمی‌یابند که دیگران به آن اندازه که آن‌ها دوست دارند، تمایل به صمیمی شدن با آن‌ها ندارند (شاور و نافتل، ۲۰۰۶؛ به نقل از احمد دوست، ۱۳۸۹) و بالطبع نمی‌توانند به دید مثبتی به ازدواج و زندگی مشترک نگاه کنند و نگرش مثبتی به ازدواج داشته باشند.

علاوه بر آن سبک دلبستگی ناایمن به صورت غیرمستقیم و به واسطه مؤلفه زمان‌بندی ازدواج و سبک دلبستگی اجتنابی به صورت غیرمستقیم و به واسطه مؤلفه اهمیت ازدواج بر نگرش نسبت به ازدواج تأثیر دارد و آن را پیش‌بینی می‌کند، این یافته هماهنگ با پژوهش (ابراهیمی و همکاران، ۱۳۹۹) است. در تبیین این یافته می‌توان گفت سبک دلبستگی ناایمن تنها به واسطه زمان‌بندی ازدواج بر نگرش نسبت به ازدواج تأثیر دارد و این یعنی سبک دلبستگی ناایمن با تأثیر منفی بر زمان‌بندی ازدواج باعث می‌شود افراد در سنین بالاتری به تشکیل زندگی بیندیشند و باعث تغییر ماهیت ازدواج و فاصله گرفتن از الگوها همچنین آسیب‌زایی از نظر باروری برای دختران شده است (پرهوده، فاتحی و مرادی، ۱۳۹۸). همچنین سبک دلبستگی اجتنابی تنها به واسطه اهمیت ازدواج بر نگرش نسبت به ازدواج تأثیر دارد و این یعنی سبک دلبستگی اجتنابی با تأثیر منفی بر اهمیت ازدواج و بی‌اهمیت جلوه نمودن جایگاه ازدواج، بر نگرش نسبت به ازدواج تأثیر دارد و باعث شده است فرد انتظارات و خواسته‌های بسیار کمی از رابطه داشته و در نتیجه درخواست‌های چندانی از طرف مقابل خود نداشته باشد و یا اینکه فرد کسانی را برای رابطه انتخاب کند که طبیعتاً تمایل و یا توانایی زیادی برای فراهم آوردن یا انجام بسیاری از خواسته‌هایش نداشته باشند (اکبرزاده و همکاران، ۱۳۸۹). نهایتاً نتایج نشان داد که مؤلفه‌های افق ازدواج هر کدام به صورت مستقیم با نگرش نسبت به ازدواج رابطه معنادار دارد. در تبیین این یافته می‌توان گفت که سن و بلوغ جسمی و جنسی (کیان و پرستون، ۱۹۹۳؛ راجرز و تورنتون، ۱۹۸۵)، محل زندگی افراد (شوبل، جانسون و جانسون، ۲۰۱۲)، تأثیرات خانواده (لارسون و همکاران، ۱۹۹۸)، وضعیت اجتماعی و مسئولیت‌پذیری (لاکسلی، ۱۹۸۲)، تأثیرات والدین (کرپلمن و شوان ولت، ۱۹۹۹)، فرهنگ و توانایی درک تفاوت‌ها (اندرسون، ۱۹۹۰)، در دسترس بودن همسر (لیچر، اندرسون و های وارد، ۱۹۹۵) و ترجیحات فردی (مک لاناها و کاسپر، ۱۹۹۵؛ اتوق و استرن، ۱۹۸۴) رغبت به ازدواج را تحت تأثیر قرار می‌دهند، چرا که همگی

زیرمجموعه سه مؤلفه اصلی افق ازدواج است. تحقیقات قبلی عمدتاً بر افق‌های ازدواج بر مبنای پیش‌بینی سن ازدواج و اهمیت زناشویی تمرکز کرده‌اند، با استثنای محدود که معیار آمادگی ازدواج را بررسی کرده‌اند (کارول و همکاران، ۲۰۰۹). کارول و همکاران (۲۰۰۷) ادعا می‌کنند که "آشکار است که دیدگاه‌های جوانان نسبت به ازدواج می‌تواند با طیف گسترده‌ای از ارزش‌ها و رفتارهای نوبرگسالی مرتبط باشد".

علاوه بر آن نتایج این پژوهش نشان داد بین دلبستگی ایمن با زمان‌بندی ازدواج و اهمیت ازدواج رابطه معناداری وجود ندارد. در تبیین این یافته می‌توان گفت افراد با سبک دلبستگی ایمن زمان مشخص و اهداف مرکزی برای ازدواج در نظر نمی‌گیرند و زمانی که سایر شرایط تشکیل زندگی مشترک مهیا گردد به ازدواج تمایل نشان می‌دهند. همچنین بین سبک دلبستگی اجتنابی با زمان‌بندی ازدواج و دلبستگی نایمن با اهمیت ازدواج و آمادگی ازدواج ارتباط معناداری مشاهده نشد. در تبیین این یافته‌ها می‌توان گفت عدم نگاه مثبت فرد به دیگران و تمایل وی برای برقراری روابط صمیمانه با آن‌ها، ارتباطی با عدم درگیری او در فعالیت‌های پرخطر و دوری از آن‌ها جهت آماده شدن برای تشکیل زندگی مشترک و باور فرد از شرایط خویش برای تشکیل زندگی مشترک ندارد (کارول و همکاران، ۲۰۰۷). این پژوهش نشان داد در جامعه ایرانی نیز رابطه والدین یا مراقبان اولیه با کودک بر شکل‌گیری تصورات افراد نسبت به آینده خود و شکل‌گیری الگوهای فعال درونی و رغبت برای تشکیل زندگی مشترک وی نقش اساسی دارد. از این رو لازم است که در برنامه‌های آموزشی، مشاوره‌های برای آموزش مهارت‌های فرزندپروری و نقش سنین کودکی در شکل‌گیری انواع سبک‌های دلبستگی به خانواده‌ها و والدین توجه ویژه مبذول گردد. یکی از محدودیت‌های پژوهش حاضر عدم استنباط علی از روابط حاصله است، همچنین از محدودیت‌های دیگر می‌توان به شیوه نمونه‌گیری غیر تصادفی و اجرای تحقیق و پرسشنامه‌ها در فضای مجازی اشاره کرد که به همین سبب بایستی در تعمیم نتایج به جامعه با احتیاط عمل نمود. یکی دیگر از محدودیت‌های مهم این مطالعه ماهیت مقطعی مدل است که امکان استنتاج قطعی از نتایج را فراهم نمی‌کند. تحقیقات نشان می‌دهد که افق‌های ازدواج نسبتاً ایستا نیستند، بنابراین برای ارزیابی کامل این روابط در بزرگسالان لازم است در پژوهش‌های آتی به صورت طولی، تغییرات در افق‌های ازدواج، با تغییر در وضعیت شکل‌گیری نگرش نسبت به ازدواج مورد بررسی قرار گیرد و ترجیحاً برای تعمیم‌پذیری بهتر و دقت نتایج از نمونه‌گیری تصادفی استفاده شود. نتایج به دست آمده از این پژوهش می‌تواند برای خانواده‌هایی که دارای فرزند دختر هستند و سایر ارگان‌ها و سازمان‌هایی که در حوزه آموزش جوانان و ازدواج فعالیت می‌کنند و نقش تعیین‌کننده الگوهای دلبستگی افراد در ایجاد نگرش مثبت به ازدواج حائز اهمیت باشد.

### موازن اخلاقی

در این پژوهش موازن اخلاقی شامل اخذ رضایت آگاهانه، تضمین حریم خصوصی و رازداری رعایت شد. با توجه به شرایط و زمان تکمیل پرسشنامه‌ها ضمن تأکید به تکمیل تمامی سؤال‌ها، شرکت‌کنندگان در مورد خروج از پژوهش مختار بودند.

## سیاسگزاری

بدینوسیله از کلیه کسانی که ما را در انجام پژوهش یاری کردند سپاسگزاریم.

## مشارکت نویسندگان

همه نویسندگان این پژوهش در طراحی، مفهوم‌سازی، روش‌شناسی، گردآوری داده‌ها، تحلیل آماری داده‌ها، پیش‌نویس، ویراستاری و نهایی سازی نقش داشتند.

## تعارض منافع

بنا بر اظهار نویسندگان، این مقاله حامی مالی و تعارض منافع ندارد.

## منابع

- احمد دوست، حسینی. (۱۳۸۹). بررسی و مقایسه رابطه سبک‌های دلبستگی با طرح‌واره‌های ناسازگار اولیه زنان مطلقه متأهل. پایان‌نامه کارشناسی ارشد. دانشگاه علامه طباطبائی تهران.
- احمدی، حبیب. (۱۳۸۴). انحرافات اجتماعی. چاپ اول. شیراز: دانشگاه شیراز.
- آزاد فلاح، پرویز، پورمحمدرضای تجربی، معصومه، بیگدلی، ایمان اله و مدرسی، حسن (۱۳۸۷). راهکارهای علمی و اجرایی برای حل فاصله بین بلوغ و ازدواج: شناسایی موانع ازدواج و راهکارهای تسهیل آن. نخستین جشنواره ملی خانواده پژوهی. دانشگاه شهید بهشتی تهران.
- ابراهیمی، نازیلا، کرابی، امین، عباس پور، ذبیح اله، شهبازی، مسعود. (۱۳۹۹). تأثیر ابعاد هویت فردی بر نگرش به ازدواج با میانجی‌گری مؤلفه‌های افق ازدواج در دانشجویان پسر مجرد تحصیلات تکمیلی. پژوهش‌های روانشناسی اجتماعی. ۱۰(۳۹)، ۸۲-۵۹.
- آشته، کژال، کرمی، جهانگیر. (۱۳۹۷). پیش‌بینی نگرش به ازدواج از طریق ویژگی‌های شخصیتی، سبک‌های دلبستگی و جو خانوادگی در دانشجویان دختر مجرد دانشگاه رازی کرمانشاه. رویش روان‌شناسی. ۷(۱۱)، ۳۷۴-۳۵۵.
- اکبرزاده عبدالجبار، حسن، حسین پورلنگرودی، فاطمه و مصباح، نسرین. (۱۳۸۹). بررسی رابطه سبک‌های دلبستگی با نگرش نسبت به ازدواج و مهارت حل تعارض در دانشجویان مجرد کارشناسی دانشگاه تهران. زن و مطالعات خانواده. ۲(۸)، ۳۹-۵۴.
- امیدوار، بنفشه، فاتحی زاده، مریم السادات، احدی، سیداحمد. (۱۳۸۸). بررسی تأثیر آموزش پیش از ازدواج بر نگرش‌های زناشویی دانشجویان در آستانه‌ی ازدواج در شهر شیراز. دانشنامه‌ی دکتری مشاوره خانواده، دانشگاه اصفهان. ۵(۱۸)، ۲۳۱-۲۴۶.
- انتظاری، اردشیر، غیاثوند، احمد، عباسی، فاطمه. (۱۳۹۷). عوامل مؤثر بر افزایش سن ازدواج جوانان در شهر تهران. برنامه‌ریزی رفاه و توسعه اجتماعی. ۱۰(۳۴)، ۲۰۱-۲۶۹.
- ایران محبوب، جلیل و مختاری، مریم. (۱۳۸۵). رویکرد جریان زندگی در مطالعه ازدواج جوانان در ایران. فصلنامه جمعیت. ۱۴(۵۸)، ۷۷-۸۶.
- پرهوده، فرزاد، ابوالقاسم، فاتحی و اکبر، مرادی (۱۳۹۸) «گرایش دانشجویان مرد ۲۶ سال به بالا به مجرد نسبی و عوامل مؤثر بر آن. مطالعات کاربردی در علوم اجتماعی و جامعه‌شناسی. ۲(۱)، ۳۵-۵۲.

رضازاده، مسعود، صدری دمیرچی، اسماعیل، قمری کیوی، حسین. (۱۳۹۸). اثربخشی برنامه آموزش پیش از ازدواج بر نگرش درباره ازدواج، تاب‌آوری و انتظار از ازدواج. مشاوره و روان‌درمانی خانواده. (۱)۹، ۱۰۹-۱۲۴.

سهرابی اسمرود، فاطمه و رسولی، فائزه (۱۳۸۷). بررسی رابطه بین سبک دلبستگی و روابط جنسی فرازنشویی در بین زنان بازداشت شده در مرکز مبارزه با مفاسد اجتماعی شهر تهران. خانواده پژوهی. (۱۴)۴، ۱۳۳-۱۴۳.

ستیر (۲۰۰۱). آدم‌سازی در روانشناسی خانواده. ترجمه‌ی بهروز بیرشک (۱۳۸۸)، تهران: انتشارات رشد، ص ۳۵۷.

سلیمی، هادی، علی پور، گیتا، تاروردی زاده، شهین و نیک‌خواه بهرامی، محمدرضا. (۱۳۹۷). پیش‌بینی باورهای غیرمنطقی همسرگزینی بر اساس بهزیستی ذهنی، سازمان شخصیت و سبک‌های دلبستگی در میان دانشجویان پسر و دختر. پژوهشنامه اسلامی زنان و خانواده. (۱)۶، ۷۳-۹۷.

شریفی زاده، زینب. بررسی رابطه‌ی سبک‌های دلبستگی اضطرابی و اجتنابی و نگرش مذهبی با نگرش به ازدواج و ادراک آمادگی ازدواج در دانشجویان دختر و پسر دانشگاه قم. دانشنامه کارشناسی ارشد مشاوره خانواده، دانشگاه اصفهان. (۱۲)۴، ۱۸۵-۲۰۰.

دیباچی فروشانی، فاطمه السادات، امامی پور، سوزان و محمودی، غلامرضا. (۱۳۸۸). رابطه سبک‌های دلبستگی و راهبردهای حل تعارض بر رضایت‌مندی زناشویی زنان. اندیشه و رفتار در روانشناسی بالینی (اندیشه و رفتار). (۱۱)۳، ۸۷-۱۰۱.

دمیرچی، یاسمن، و صلاحیان، افشین. (۱۳۹۷). بررسی رابطه سبک‌های دلبستگی، عشق و رضایت جنسی با احساس تنهایی در زنان. مطالعات اجتماعی روان‌شناختی زنان. (۱)۱۶، ۱۷۷-۱۹۸.

گلستانی بخت، طاهره. (۱۳۹۵). کارکرد ازدواج: یک پژوهش کیفی. پژوهش‌های روانشناسی اجتماعی. (۲۳)۴، ۳۵-۴۹.

هدایتی، مهنوش، و بیگی، سارا. (۱۳۹۵). تعیین رابطه بین سبک‌های دلبستگی و رضایت‌مندی زناشویی با شاخص عملکرد جنسی در زنان. پژوهش‌نامه زنان. (۱۶)۷، ۱۲۷-۱۴۱.

هنرور، حسین، و محمدپور، ابراهیم. (۱۳۹۹). مطالعه نگرش جوانان به ازدواج و ارتباط آن با ترجیحات ارزشی، دین‌داری و شیوه‌های فرزندپروری (مورد مطالعه: جوانان استان آذربایجان غربی). علوم اجتماعی دانشگاه فردوسی مشهد. (۱)۱۷، -.

## References

- Ahmad-Dust, H., & Hosseini, M. (2010). A study and comparison of the relationship between attachment styles and early maladaptive schemas in divorced married women. Master's thesis, Allameh Tabataba'i University, Tehran, Iran. (In Persian)
- Ahmadi, H. (2005). Social deviations. First edition. Shiraz: Shiraz University Press. (In Persian)
- Azad-Fallah, P., Pour-Mohammadreza-Tajrishi, M., Bigdeli, I., & Modarresi, H. (2008). Scientific and executive solutions to bridge the gap between puberty and marriage: Identifying obstacles to marriage and facilitating solutions. First National Family Festival. Shahid Beheshti University, Tehran, Iran. (In Persian)
- Ebrahimi, N., Karai, A., Abbaspour, Z., & Shahbazi, M. (2021). The effect of individual identity dimensions on attitudes towards marriage with the mediating role of marriage



- horizon components in single male graduate students. *Social Psychology Research*, 10(39), 59-82. (In Persian)
- Ashate, K., & Karami, J. (2018). Predicting attitudes towards marriage through personality traits, attachment styles, and family atmosphere among single female students at Razi University of Kermanshah. *Psychological Growth*, 7(11), 355-374. (In Persian)
- Akbarzadeh-Abdoljabbar, H., Hossein-Pour-Langroudi, F., & Mosbah, N. (2010). The relationship between attachment styles, attitudes towards marriage, and conflict resolution skills in single male students at the University of Tehran. *Women and Family Studies*, 2(8), 39-54. (In Persian)
- Omidvar, B., Fatehi-Zadeh, M. S., & Ahadi, S. A. (2009). The effect of pre-marriage education on marital attitudes of students on the verge of marriage in Shiraz. *Family Counseling Quarterly*, Isfahan University, 5(18), 231-246. (In Persian)
- Entezari, A., Ghiasvand, A., & Abbasi, F. (2018). Effective factors in increasing the age of marriage among young people in Tehran. *Welfare and Social Development Planning*, 10(34), 201-269. (In Persian)
- Iran-Mahboub, J., & Mokhtari, M. (2006). Life course approach in the study of youth marriage in Iran. *Journal of Population*, 14(58), 77-86. (In Persian)
- Parhodeh, F., Abolghasem, F., & Akbar, M. (2019). The tendency of male students aged 26 and over to relative celibacy and its influencing factors. *Applied Studies in Social Sciences and Sociology*, 2(1), 35-52. (In Persian)
- Rezazadeh, M., Sadri-Demirchi, E., & Ghamari-Kivi, H. (2019). The effectiveness of pre-marriage education program on attitudes towards marriage, resilience, and expectations from marriage. *Family Counseling and Psychotherapy*, 9(1), 109-124. (In Persian)
- Sohrabi-Esmrood, F., & Rasouli, F. (2008). The relationship between attachment style and extramarital sexual relationships among women detained at the Social Deviance Control Center in Tehran. *Family Research*, 4(14), 133-143. (In Persian)
- Satir, V. (2001). *Peoplemaking*. Translated by B. Birashk. Tehran: Roshd Publications, p. 357. (In Persian)
- Salimi, H., Alipour, G., Tarverdizadeh, S., & Nikkhah-Bahrami, M. R. (2018). Predicting irrational beliefs about mate selection based on mental well-being, personality traits, and attachment styles among male and female students. *Islamic Women and Family Research*, 6(1), 73-97. (In Persian)
- Sharifzadeh, Z. (2016). The relationship between anxious and avoidant attachment styles, religious orientation, and attitudes towards marriage with the perception of readiness for marriage among male and female students of Qom University. Master's thesis, Isfahan University, Isfahan, Iran. (In Persian)
- Dibajifaroushani, F. S., Emami-Pour, S., & Mahmoudi, G. R. (2009). The relationship between attachment styles and conflict resolution strategies on marital satisfaction in women. *Thought and Behavior in Clinical Psychology*, 3(11), 87-101. (In Persian)
- Golestani-Bakht, T. (2016). The function of marriage: A qualitative study. *Social Psychology Research*, 6(23), 35-49. (In Persian)
- Hedayati, M., & Bigi, S. (2016). Determining the relationship between attachment styles and marital satisfaction with sexual performance index in women. *Women's Research*, 7(16), 127-141. (In Persian)
- Honarvar, H., & Mohammadpour, E. (2021). A study of the attitudes of young people towards marriage and its relationship with values, religiosity, and parenting styles (case study: young people in West Azerbaijan province). *Social Sciences*, Ferdowsi University of Mashhad, 17(1), -. (In Persian)

- Armenia, A., & Troia, B. (2017). Evolving opinions: Evidence on marriage equality attitudes from panel data. *Social Science Quarterly*, 98(1), 185-195.
- Adamczyk, K. (2017). Direct and indirect effects of relationship status through satisfaction with relationship status and fear of being single on Polish young adults' well-being. *Personality and Individual Differences*, 111, 51-57.
- Anderson, J. R. (1990). The adaptive character of thought. Psychology Press.
- Arocho, R., & Kamp Dush, C. M. (2018). Distant horizons: Marital expectations may be dampened by economic circumstances. *Couple and Family Psychology: Research and Practice*, 7 (1), 1-11.
- Barrie, R. A. Qualitative Exploration of African American Men's Attitudes toward marriage. (2012)[updated 2016; cited 2015].
- Brateen, E., & Rosen, L. A. (1998). Development and Validation of the Marital Attitude Scale. *Journal of Divorce and Remarriage*, 29 (3), 83-89.
- Brown, S. L., Sanchez, L. A., Nock, S. L., & Wright, J. D. (2006). Links between premarital cohabitation and subsequent marital quality, stability, and divorce: A comparison of covenant versus standard marriages. *Social Science Research*, 35 (1), 454-470.
- Blunch, N. (2012). *Introduction to structural equation modeling using IBM SPSS statistics and AMOS*. Sage
- Boyce, C. J., Wood, A. M., Delaney, L., & Ferguson, E. (2017). How do Personality and Social Structures Interact with Each Other to Predict Important Life Outcomes? The Importance of Accounting for Personality Change. *European Journal of Personality*, 42 (4), 471-484
- Carey, K. M. (2005). *Effects of childhood family environment on marital attitudes*. M.A. Dissertation. Truman State University.
- Carlson, D. L. (2012). Deviations from desired age at marriage: Mental health differences across marital status. *Journal of Marriage and Family*, 74 (4), 743-758.
- Carrol, J., Badger, S., & Willoughby, B. (2009). Ready or Not? Criteria for Marriage Readiness among Emerging Adults. *Journal of Adolescent Research*, 24: 349-359.
- Carroll, J. S., Willoughby, B., Badger, S., Nelson, L. J., Barry, C. M., & Madsen, S. D. (2007). So close, yet so far away: The impact of varying marital horizons on emerging adulthood. *Journal of Adolescent Research*, 22 (3), 219-247.
- Carroll, J. S., Willoughby, B., Badger, S., Nelson, L. J., Barry, C., & Madsen, S. (2009). Ready or not? Criteria for marriage readiness among emerging adults. *Journal of Adolescent Research*, 24 (3), 349-375.
- Claxton, A., O'Rourke, N., Smith, J.A.Z., & DeLongis, A. (2013). Personality traits and marital satisfaction within enduring relationships: An intra-couple discrepancy approach. *Journal of Social and Personal Relationships*, 29 (3), 375-396.
- Chin, W. W. (1998). The partial least squares approach to structural equation modeling. *Modern methods for business research*, 295(2), 295-336
- Coyne, S. M., Nelson, D. A., Carroll, J. S., Smith, N. J., Yang, C., Holmgren, H. G., & Johnson, C. (2017). Relational aggression and marital quality: A five-year longitudinal study. *Journal of Family Psychology*, 31, 282-293
- Fabrigar, L. R., Wegener, D. T., MacCallum, R. C., & Strahan, E. J. (1999). Evaluating the use of exploratory factor analysis in psychological research. *Psychological methods*, 4(3), 272.
- Feeny, J. A. (1999). Adult romantic attachment and couple relationships " in J. Cassidy & P. R. Shaver (Eds.) *Handbook Of Attachment Theory, Research and Clinical Applications*. London, The Guilford Press.

- Feeney, J. A., & Noller, P. (1996). Attachment style and verbal descriptions of romantic patterns. *Journal of social and personal relationships*, 8, 187-2150.
- Hazan C, Shaver P. (1987). (Romantic love conceptualized as an attachment process. *Journal of Personality and Social Psychology*, 52(3), 511-24.
- Freeman, H., & Brown, B. B. (2001). Primary attachment to parents and peers during adolescence, differences by attachment style. *Journal of Youth and Adolescence*, 30 (6): 653-674.
- Goldberg, S., Muir, R. and Kerr, J. (Eds.). (2013). Attachment theory: Social, developmental, and clinical perspectives. Routledge.
- Hinnen C, Sanderman R, & Sprangers MA. (2009). Adult attachment as mediator between recollections of childhood and satisfaction with life. *Clinical Psychology & Psychotherapy: An International Journal of Theory & Practice*, 16(1), 10-21.
- Igbo, H., Awopetu, R., & Ekoja, O.C. (2015). Relationship between Duration of Marriage, Personality Trait, Gender and Conflict Resolution Strategies of Spouses. *Journal Social and Behavioral Sciences*, 190, 490-496.
- Jonsson, F. H., Njardvik, U., Olafsdóttir, G., & Grétarsson, S. J. (2000). Parental divorce: long-term effects on mental health, family relations and adult sexual behavior. *Journal of Psychology*, 41 (2), 101-105.
- Karamat, K. (2016). Perceptions on Implications of Delayed Marriage: A Case Study of Married Adults in Kuala Lumpur. *International Journal of Social Science and Humanity*, 6(8), 572-578.
- Karney, B. R., & Bradbury, T. N. (2000). Attributions in marriage: State or trait? A growth curve analysis. *Journal of Personality and Social Psychology*, 78(2), 295-309.
- Kerpelman, J. L., & Schvaneveldt, P. L. (1999). Young adults' anticipated identity importance of career, marital, and parental roles: Comparisons of men and women with different role balance orientations. *Sex roles*, 41(3), 189-217.
- Kline, R. (2016). Data preparation and psychometrics review. *Principles and practice of structural equation modeling* (4th ed., pp. 64-96). New York, NY: Guilford.
- Kennedy, S., & Bumpass, L. (2011). Cohabitation and trends in the structure and stability of children's family lives. Paper presented at the Annual Meeting of the Population Association of America, Washington, DC.
- Locksley, A., Hepburn, C., & Ortiz, V. (1982). Social stereotypes and judgments of individuals: An instance of the base-rate fallacy. *Journal of experimental social psychology*, 18(1), 23-42.
- Larson, J. H., Benson, M. J., Wilson, S. M., & Medora, N. (1998). Family of origin influences on marital attitudes and readiness for marriage in late adolescents. *Journal of Family Issues*, 19(6), 750-768.
- Lichter, D. T., Anderson, R. N., & Hayward, M. D. (1995). Marriage markets and marital choice. *Journal of Family Issues*, 16(4), 412-431.
- Main M, Kaplan N, Cassidy J. (1985). Security in infancy, childhood, and adulthood: A move to the level of representation. *Monographs of the Society for Research in Child Development*, 66-104.
- McLanahan, S., & Casper, L. (1995). Growing diversity and inequality in the American family. *State of the Union: America in the 1990s*, 2, 1-45.
- Manning, W. D., Brown, S. L., & Payne, K. K. (2014). Two decades of stability and change in age at first union formation. *Journal of Marriage and Family*, 76 (2), 247-260.
- Malhotra, A., & Tsui, A. O. (1996). Marriage Timing in Sri Lanka: The Role of Modern Norms and Ideas. *Journal of Marriage and Family*, 58(2), 476-490.
- Marsh, H. W., & Roche, L. A. (1999). Reply upon SET research

- Mikulincer, M., & Shaver, P. R. (2007). *Attachment in Adulthood: Structure, Dynamics, and Change*. New York: The Guilford Press.
- Mikulincer, M., & Shaver, P. R. (2016). *Attachment in adulthood, second edition: Structure, dynamics, and change*. New York, NY: Guilford Press.
- Musick, K. and Bumpass, L. (2012), Reexamining the Case for Marriage: Union Formation and Changes in Well-being. *Journal of Marriage and Family*, 74: 1-18.
- Najarpourian, S., Samavi, S., Shaafizadeh, H. (2019). Prediction of Marriage Expectation Models from Differentiation with the Mediator Variable of Marriage Attitudes in the Single Girls of Hormozgan University. *International Journal of Psychology (IPA)*, 13(2), 43-66.
- Neufeldt, V., & Guranlik, D. G. (1988). *Webster's new world dictionary* (3rd edition). New York: Simon & Schuster.
- Parsakia, K., Rostami, M., & Saadati, S. M. (2023). The Relationship between Emotional Intelligence and Marital Conflicts Using Actor-Partner Independence Model. *Journal of Psychosociological Research in Family and Culture*, 1(1), 23-28.
- Qian, Z., & Preston, S. H. (1993). Changes in American marriage, 1972 to 1987: Availability and forces of attraction by age and education. *American Sociological Review*, 482-495.
- Roberson, P. N. E., et al. (2018). "A Longitudinal Examination of the Directional Effects between Relationship Quality and Well-Being for a National Sample of U.S. Men and Women." *Sex Roles*, 78(1): 67-80
- Rajabi, G., Abbasi, G., Sudani, M., & Aslani, K. (2016). Premarital education program based on premarital interpersonal choices and knowledge program on idealistic marital expectation in single students. *Iranian Journal of Psychiatry and Clinical Psychology*, 22(3), 212-221
- Robins, R. W., Caspi, A., & Moffitt, T. E. (2000). Two personalities, one relationship: Both partners' personality traits shape the quality of their relationship. *Journal of Personality and Social Psychology*, 79, 251-259.
- Rao, S. L. (2017). Marital adjustment and depression among couples. *The International Journal of Indian Psychology*, 4, 34-42.
- Risch, S. C., Jodl, K. M., & Eccles, J. S. (2004). Role of the father-adolescent relationship in shaping adolescent's attitude toward divorce. *Journal of Marriage and Family*. 66 (1): 46-58.
- Vespa, J. (2014). Historical Trends in the Marital Intentions of One-Time and Serial Cohabitors. *Journal of Marriage and Family*, 76, 207-217.
- Willoughby, B. J., Yorgason, J., James, S., & Kramer Holmes, E. (2020). What Does Marriage Mean to Us? Marital Centrality among Newlywed Couples. *Journal of Family Issues*, 27 (7), 1001-1032.
- Willoughby, B. J., & Hall, S. S. (2015). Enthusiasts, delayers, and the ambiguous middle: Marital paradigms among emerging adults. *Emerging Adulthood*, 3 (2), 123-135.
- Willoughby, B. J., & Carroll, J. S. (2015). On the horizon: Marriage timing, beliefs, and consequences in emerging adulthood. In J. J. Arnett (Ed.). *The oxford handbook of emerging adulthood*. (pp. 280-295). New York, NY: Oxford University Press.
- Willoughby, B. J., Hall, S. S., & Luczak, H. P. (2015). Marital paradigms: A conceptual framework for marital attitudes, values, and beliefs. *Journal of Family Issues*, 36, 188-211.
- Willoughby, B. J., Hall, S. S., & Luczak, H. P. (2013). Marital Paradigms: A Conceptual Framework for Marital Attitudes, Values, and Beliefs. *Journal of Family Issues*, 10:1-24.

- 
- Willoughby, B. J. (2014). Using marital attitudes in late adolescence to predict later union transitions. *Journal of Youth and Adolescence*, 46, 425–440.
- Willoughby, B. (2010). Marital attitude trajectories across adolescence. *Journal of Youth and Adolescence*, 39 (11), 1305-1317.

## The mediating role of marriage horizon components in the relationship between attachment styles and attitudes toward marriage

*Hori. Dayani Dardashti*<sup>1\*</sup>, Mohammad Reza. Zarbakhsh<sup>2</sup> & Reza. Manzari Tavakoli<sup>3</sup>

### Abstract

**Aim:** Recently the study of factors affecting young people's attitudes toward marriage has a special place. The aim of this study was to determine the mediating role of marriage horizon components in the relationship between attachment styles and attitudes toward marriage. **Method:** This study was a descriptive-correlational. The study population consisted of single girls in Isfahan, who during a call in cyberspace according to the purpose of the study, 265 people announced their readiness, and then the link to the Collins and Reed (1990) Adult Attachment Styles Questionnaire, Attitudes and Expectations of Marriage Bratton And Rosen (2012), The Importance of Marriage Belt (2016), The Expected Marriage Age of Willoughby (2014), and The Marriage Preparation of Johnson, Anderson, & Stath (2011) Correlation and path analysis were analyzed with AMOS24 and SPSS26 software. **Results:** The model of structural equations of the research had a good fit. The results showed that secure attachment style ( $\beta = -0.231$ ,  $P < 0.05$ ), importance of marriage ( $\beta = 0.350$ ,  $P < 0.05$ ), marriage readiness ( $\beta = 0.373$ ,  $P < 0.05$ ) and marriage scheduling ( $\beta = 0.281$ ,  $P < 0.05$ ) and avoidant attachment style ( $\beta = -0.220$ ,  $P < 0.05$ ) and insecure ( $\beta = -0.140$ ,  $P < 0.05$ ) have a significant relationship with attitudes toward girls' marriage. **Conclusion:** The secure's attachment formation style along with a cognitive process based on readiness for marriage is effective in creating a positive attitude towards marriage in girls and similarly unhealthy attachment's pattern have a negative effect on cognitive processes affecting marriage and attitude toward it.

**Keywords:** attachment styles, attitudes toward marriage, marriage horizon components.

1. \*Corresponding author: M.A in Family Counseling, Tonkabon Branch, Islamic Azad University, Tonkabon, Iran

Email: hooridayani@gmail.com

2. Associate Professor, Department of Psychology, Tonekabon Branch, Islamic Azad University, Tonekabon, Iran

3. M.A of Clinical Psychology, Zarand Branch, Islamic Azad University, Zarand, Iran